

ბავი მოგუხილ პიხუი ვინი

საქართველოს სსრ

ფონდი 287 ინვენტარიზაცია

1

91

საქართველოს სსრ

ფონდი 287 ინვენტარიზაცია

1

91

დასაქმებულია

15.01. 2025

7

საქართველოს სსრ

ინვენტარიზაცია

18.

ფაქტობრივი

— თუ წიგნის ღირებულება წინასწარ გინდა გავიგო, — მიხვდა ერთხელ ნაცვობმა ბუკინისტმა. — სათაურების სარკვეში უნდა ჩაიხედო მის ზედაპირზე ყველაფერი ერთხელად მხოდას.

— ავტორის სახეც-მეთქი? — გიჟი იყო ის, პასუხს არც მოვიტოვებდი.

ბუკინისტმა ცნობისმოყვარედ მომაჩვენა, სათაურე გაისწორა, თვალზე, რომ იტყვიან, პირდაპირ თვალზე გამიყარა და მერე, თითქოს თავისთვის, დაბალი ზმით ჩაილაპარაკა:

— ავტორის სახე წიგნის ფურცლებზეა განფენილი. იგი ისევე უჩინარია, როგორც ჩვენი მკერდეზე მამულული გული, მაგრამ, როგორც ჩვენი სუნთქვა და სიცოცხლე გულის დინამიკაზეა დამყარებული, წიგნის მზიანობაც ავტორის გზინობაზეა დამოკიდებული.

ეს მივიწყებული, მეხსიერების "ჩურჩულში" საღივად გადგარული დიდი ხნის ეპიზოდები უნებლად გამახსენდა, როცა ამას წინათ შემთხვევით ზელში ჩავარდნილი ერთი წიგნის სარჩელს დავუწყე თვალთვლი.

ბაშითვე განუასწავლელია და ემყარება გარემოებათა და შემთხვევათა ფაქტორებს. ამიტომაც არის, ექიმი მხოლოდ სწავლების დროს გვესახება მხსნელ ანგელოზად და იმედის პრომეთეოსად.

3. თუ შენ დაუძლურებული ხარ და მწოლიარე, იცოდე, ექიმის სათნოება და სიფაქიზე წამალივით უეცრად შენთვის. პირველი სკულს ეფინება, მეორე — სხეულს. შემართი დასტაქარი სულის გაქმსალებიდან იწყებს სხეულის დარღვევას წინასწარობის აღდგენას. ამისათვის მას ერთი რამ სჭირდება: თვალთა, ზაგეთა და გრძნობათა გამონაშვების ისე შეზავება გულისხმობისა და ყურადღების საკაშში, რომ მოქმედება თვით ავლენდეს ექიმში ადამიანურ სიყვარულს და არა აღამიანში — ექიმის მოვალეობას.

4. ამ მოვალეობის შესრულება ზოგჯერ თავგანწირვას შენთვის, ზოგჯერ თავგანწირვას, ზოგჯერ კი — უბრალოდ იმედით გამხსნელება. სამივე შემთხვევაში ექიმი შენი სიცოცხლის ფხიზელი დარაგია და ნუ დაგვარწყვდება ამ სიცოცხლის უჩინარ ციკაბოზე სულ მუდამ გუშავად დგომა — მისთვის

ტრაქტულად და არა მხოლოდ კოლეგისტისათვის, არამედ სამედიცინო კულტურის ამაღლებით დაინტერესებულ მკითხველთა ფართო წრისათვის ისე ცხადად და გარკვევით, ისე დამაჯერებლად და ლოგიკურად ისე ღრმად და საფუძვლიანად, რომ არ შეიძლება ყოველივე ამან ძალაუფლებურად ავტორისადმი საყოველთაო სიყვარული და პატივისცემა არ გამოიწვიოს.

ამ პატივისცემასა და სიყვარულს აძლიერებს კონკრეტული მაგალითებისა და მასალების სიუხვე და სიმდიდრე, შინაგანი საუკეთესო აღმზიანური თვისებების, ცხოვრებისეული დიდი გზისა და გამოცდილების, საგნის ღრმა ცოდნის, მაღალი ზნეობის, პროფესიული საქმისადმი თავდადებული ერთგულების საყოველთაო პრიზმით დახასხული და განმკურნებელი ფაქტების ისეთი მკაფიო, ნათელი ანალიზი, რომელსაც ფართო საზოგადოებრივ-შემეცნებითი მნიშვნელობა აქვს. წიგნში ერთმანეთთან შეზავებული და შერწყმულია მეცნიერული და მხატვრული აზროვნების ელემენტები, რაც ავტორის მსჯელობას ანიჭებს გარკვეულ ფერადონებას, ადვილად გასაგებად და მისაწოდებლად ხდის მას და თავისი ემოციური მიზნოვანობით ერთხელად იპყრობს მკითხველის გულსა და გონებას.

ეს საერთო შთაბეჭდილება პირადად ჩემთვის, როგორც მკითხველისათვის, იმითაც არის საინტერესო, რომ წიგნმა აღმიღწია

გამოთხვეულისა და პასიუტის თვალთახედვით

ყურადღებით გადავიკითხე სარჩელის ქვეშ მოქცეული სათაურები: „იქიდანაა უმცროს-უფროსობა არ იცის“, „ისტორია ცხოვრების მასწავლებელია“, „გმირობა, ნამდვილი გმირობა“, „რომ იყო ან თებულო სანთლის საღივად“ და სხვა. მომეწონა დალაგება, თანამიმდევრობა, მასში ჩაისახილი მხატვრულობის ის ელემენტარული ნიშნები, რომლებიც თავისთავად აცოცხლებიან ზოლზე და კითხვის დროს აფორმებენ ემოციებს, გაიძულებენ სულმოუთქმელად, „ერთის დაკვირვება“ აღიქვამთ მეორე წიგნი, ათი იქნება ასი, თუ ათას-ჯერადიანი.

საქმე აქ გვერდების რაოდენობას როდღე ეგება, არამედ იმ ილუმინაციას, რომლის მიხედვით შენი მრწამსისაგან სრულიად დასორებული სფერო ზოგჯერ, უკვე შენთვისაც ისეთივე ახლობელი და განუყრელი აღმოჩნდება, ისე შემოგვრდება და შემოგვრდება, როგორც ბავშვობიდან თან შეზრდილი ღვიძლი ნათესავი.

ნათქვამი უფრო გასაგები რომ გახდეს, სანამ წიგნსა და მის ავტორზე რაიმეს ვერცხოდით, მონდა მკითხველს გაეცნო ზოგი რამ თვით გამსახლებელი საკითხის გარშემო.

1. ...არის მეცნიერების ერთი დარგი, რომელიც ყველას თანაბრად უნაწილებს საკუთარი მზის სითბოს, რომელსაც ყველა ეტანება და რომლის გადაუხდელი ვალი ზარად მიჰყვება ყოველ მომავალად.

ასეთია მედიცინა. მისი ჩანასახი აღამიანთა საზოგადოების უმთავრესი წარსულიდან იღებს სათაურს. იმ უძველესი დროიდან პაციენტისა და მკურნალის ურთიერთობა იმდენად დღისა და ღამის მონაცვლეობას ქაჯას. როცა დღის ინტენსიურ შრომაში ჩავეფლობით, ღამე გვაფიწყდება, დღის ბურანში — ღამე.

2. განმართლობა — სინათლის ქაშაშშია ადამიანობა — სინათლის ეშმაკისეული როლი. ორივე დღეღამისაგან თან სდევს ერთმანეთს, მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ შუალედი ამ უკანასკნელში დამაბამიდან განსაზღვრულია და გამოირჩევა ყოველგვარ მოულოდნელობას, პირველში კი — დამა-

მისილი კი არ არის, არამედ შინაგანი მოთხოვნილება, რომელიც არასოდეს ისახლება სამსახურებრივი ჩარჩოებიდან...

ეს და სხვა ასეთი ფრაგმენტული, გაულებრევილი აზრები ჩემი ავადმყოფობის დროიდან, 1964 წლიდან სამედიცინო დარგის სხვადასხვა სპეციალისტის წარმომადგენლებთან პირადი ურთიერთობებიდან შემდეგ შეიქმნა და, ცხადია, მხოლოდ საკუთარ დაკვირვებებს ემყარება. ამავდროულად ჩემში მედიცინისადმი უსახოგრო ნდობასა და პატივისცემის გრძნობა იმდენად კი არ არის ჩაბუდებული, ამ დარგის ლიტერატურის კითხვით დიდად ვატყობილი ვიყო. თვით გამოვცადე მძიმე გაქირავების უამრავი თეორიული ანთა განსაკუთრებული როლი სიკვდილ-სიცოცხლის გზაჯვარედინზე, და ეს ყოველთვის ჩაუქრბილ ლამპრად მინთია გულში.

უნდა გამოვჩქადე, როცა პირველად დახვდეთ წიგნის სახელწოდებას — „ერთგულდება ექიმის ფიცისა“ ერთი შეხედვით უცვლად რაღაც ტრაგედიალურად მომჩვენება. სომ იწერება ასეთი სახელწოდების წიგნები სამხედრო ფიცის ერთგულებაზე, (ალკიულ პროფესიასა და ჯინ იცის, კიდევ რა სახის — თუნდაც სიყვარულის — ფიცზე? და მთში უმთავრესად ყოველთვის პათეტიკური ექსტაზი, რიტორიკული წყობისისტემა და დიდამკიკური სენტეციები ჭარბობს.

მაგრამ ისე, როგორც სარჩელის სათაურებში, თვით წიგნმა თავისი შინაარსით არა თუ გამაოცა და მომხიბლა, არამედ აღმაფრთხიანა და სულიერად ამამალა თუნდაც იმ სულ უბრალო რამით, რომელსაც საკუთარი გულისნადების, გულისტქმის თუ შეხედულების არეკვლას ეძახიან. სად ჩემი — პაციენტის აზრი და შეხედულება და სად — მედიცინის მეცნიერების გამოჩენილი სპეციალისტისა?!

პროფესორ გასულ ბავშვობიას წიგნის მთავარ ღირსებას მე სწორედ ამაში ვხედავ. იგი გამოხატავს ჩემი და ჩემსთანაა უამრავი პაციენტის სათქმელს და საფიქრალს, საჩივარსა და საწადელს. წიგნში სამედიცინო დოქტოროლოგიისა და საექიმო ეთიკის აქტუალური საკითხები გაშუქებულია არა აბს-

და გამოცოცხლა დიდი სამამულო ომის მძიმე პერიოდის მოგონებანი, რომლებიც დაკავშირებულია 1942 წელს კავკასიის მისადგომების გმირულ დაცვასთან. 44-45-ე გვერდებზე აღწერილია 392-ე ჯარითული მსროლელი დივიზიის დონდუზ-ორჟის ულტრატხილს ლეგენდარული ლაშქრობის ისტორიული ამბავი, რომლის უშუალო მონაწილე მაშინ სრულიად ახალგაზრდა სამხედრო ექიმი ივანე ბაბუხაძე იყო. მანამდე დივიზიას ყაბარდო-ბალყარეთის მთებისა და ველებზე სამედიცინო-სპეციალური ბრძოლები ჰქონდა გერმანელ ფაშისტ დამპყრობლებთან. გასულ ბავშვობა სხეებზე წერს (გვ. 42-43) და მე თვით მოწმე ვარ, როგორ ვეცაცურად იბრძოდა იგი ავტომობილთა და სავალეობის ბელში სამშობლოს დასაცავად, როგორ თავდადებითი ასრულებდა ერთდროულად გერმანოლი ჯარისკაცისა და ექიმ-ქირურგის უწყინდეს მოვალეობას.

დღეს მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე, პროფ. ვასილ ბაბუხაძეა უროლოგიის დარგის ყველასათვის ცნობილი, გულისხმობი, საყვარელი და სამაგალითო სპეციალისტია. მახარებს ფორმალური მეგობრის ყოველი წარმართება. მაგრამ ამ წარმართებათა შორის „საბჭოთა საქართველოს“ მიერ გამოცემული მისი წიგნის — „ერთგულდება ექიმის ფიცისა“ პოპულარობა, მკითხველისა და პაციენტის თვალთახედვით, ერთ-ერთ ღირსშესანიშნავ მოვლენად მიგაჩნია.

ასეთი წიგნი სჭირდება ყველას — ჯინც გამოსცად და ისაფ არ გამოუცდია ავადმყოფობა, ვინც მკურნალის საპატიო სახელს ატარებს და ემზადება მის მოსაპირვებლად, ვინც ღირსეულად იცავს და ზოგჯერ არღვევს საზოგადოებრივი თუ პროფესიონალური ეთიკის ნორმებს, სჭირდება როგორც ზნეობრივი კოდექსის სამაგალითო სახელმძღვანელო.

პაპი თოფურია,

ფილოლოგიური მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე.

პერეპი

- მის აზრს მაინც არავინ უწევს ანგარიშს, ხელობა ბრიყუი გაი-
ნებდეს, ვიდრე გაქვბდეს.
- სიკვდილი უფრო ადვილია, როცა სიკვდილზე არ ფიქრობ, ვიდ-
რე სიკვდილზე ფიქრი, როცა სიკვდილი არ გეშურებ.
 - როცა დღის წესრიგში დგება საქმეები: საქმეა თუ არა დავიწ-
ყოთ ომი, სასიკვდილოდ გავწირეთ ანდენი კაცი, მუხრი გა-
ვავლოთ ანდენი ეპანელს და ა. შ. ყველაფერს წავებთ მხოლოდ
ერთი, ერთადერთი და ისიც ანგარიშით ხვსე კაცი, ვინავე გა-
რეზე და უანგაროს მაინც გადაეწვიტა.
 - ჩვენ მხოლოდ უნდა ვუმაღლოდეთ იმას, ვინც დაუნდობლად
ამხილებს ჩვენს ნაკლას და მანკიერებას, ვინაიდან მანკი მომაკე-
დინებოდა. მისი წყალობით ვხვდებით იმას, რომ ხალხს ვეზი-
დებოთ. ჩვენ იმდენი ნაკლი გვაქვს, რომ ცხადია, მოყვასთა ზი-
ლისაგან ვერ დავიფარავს, მაგრამ ის მაინც შეუძლია, რომ მის
მიერ მხილებული ნაკლის გამოსწორებასა და მანკიერების აღ-
მოფხვრას შეგვიწყოს ხელი.
 - პატემოყვარეობა — აი, ადამიანის ყველაზე მდამალი თვისება
და, იმავდროულად, მისი სიდიადის ყველაზე უტყუარი ნიშანი.
რადგან თვით უზარმაზარი ადგილ-მამული, შეხაშური ჯანმრთე-
ლობა, აურაცხელი ავლა-დიდება არ აკმაყოფილებს მას, თუკი
მოყვასთა პატივისცემით არ არის გარემოილი. ყველაზე მეტად
ის აფხებს ადამიანის ხულებ და, რაგინდ საპატიო ადგილიც
უნდა ეციროს ცხოვრებაში, მაინც უკმაყოფილო იქნება, თუ
ახეთივე ადგილი არ უტყირავს მოყვასის ხულში. ეს არის ყვე-
ლაზე მშვენიერი ადგილი ამქვეყნად და ვერაფერს ვერასოდეს
ვერ აღმოფხვრის კაცის გულიდან მისკენ ლტოლვასა და მისი
დაუფლდების სურვილს.
 - თვით ისიც კი, ვინაც ყველაზე მეტად ეზიზღება ადამიანი და
ცხოველთან აიგვებს მას, თავისდა უნებურად მისი სიყვარული-
სა და პატივისცემის მოხვეჭას ცდილობს, მას არ შეუძლია წი-
ნადღევრობა გაუწიოს თავის ყოვლისმძღვე ბუნებას, რომელიც
უფრო დაბეჭითებით უტყირავს ადამიანს სიდიადეს, ვიდრე
გონება — მის სიმდაბლეს და უხადრუკობას.

ამოკრებილია ბ. პასკალის წიგნიდან „აზრები“ (გამ-
ომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“).

მეგობრის სსოვნას

გარდაიცვალა კულტურის და-
რგის ღვაწლშისილი მუშაკი ბა-
ქარია ვარლამის ძე ჩხარტიშვილი.
ბ. გ. ჩხარტიშვილი დაიბადა
1912 წელს, მახარაძის რაიონის
სოფელ ჭუმბოში. დაამთავრა თბი-
ლისის ა. ს. პუშკინის სახელობის
პედაგოგიური ინსტიტუტის გეო-
გრაფიის ფაკულტეტი. 1937 წელს
მუშაობდა მცხეთის რაიონის ნიჩ-
ბისის საშუალო სკოლის დირექ-
ტორად. 1941-1945 წლებში იბრ-
ძოდა დიდ სამამულო ომში. სა-
მამულო ომიდან დაბრუნების შე-
მდედ მუშაობდა თბილისის №38
საქალაქო ბიბლიოთეკის გამგედ.
1958-1970 წლებში არჩეული იყო
თბილისის საქალაქო ბიბლიოთე-
კების ქსელის პროფკავშირის აღ-
გილკომის თავმჯდომარედ.
ხანგრძლივი, ნაყოფიერი მუშა-
ობისათვის ბ. ჩხარტიშვილს მინი-
ჭებული ჰქონდა საქართველოს
სსრ დამსახურებული ბიბლიოთე-
კარის საპატიო წოდება. დაწილ-
დობული იყო მედლებით.
ბ. ჩხარტიშვილმა მთელი თავი-
სი სიცოცხლე მოახმარა კულტურის
ის დარგში ნაყოფიერ და კეთილ-
სინდისიერ მუშაობას. მისი ხსო-
ვნა დიდხანს დარჩება მეგობარ-
თა გულში.

ამხანაგავის ჯგუფი.

პ. პალერი

მითხარი, ვინ არის ...

„მითხარი, რაზე ოცნებობ და
გეტყვი, ვინა ხარ“, — მიმარ-
თავს თანამედროვეს ელზა ტრი-
ოლე.

„მითხარი რას მიირთმევ, და გე-
ტყვი ვინა ხარ“, — გვპირდება
ფრანგი კულნარი და მწერალი
ბრია სავარინი.

„მითხარი, რას კითხულობ, და
გეტყვი ვინა ხარ“, — აღსატუ-
რებს ესპანელი მწერალი ენრიკე
პარდიელ პონსელა.

„მითხარი, ვინ არის შენით მო-
ხიბლული, და გეტყვი ვინა ხარ“, —
ავებს მახეს ფრანგი კრიტიკო-
სი და მწერალი სენტ-ბევი.

„მითხარი, ვინ არის შენი მტე-
რი, და გეტყვი ვინა ხარ“, —
წერს ამერიკელი ჯომ ბლინგსი,
— რომელსაც მიაშიტურად პგო-
ნია, რომ გაუადვილდება მტრის
გამოაშვარება.

„მითხარი, რაზე იცინი და გე-
ტყვი ვინა ხარ“, — ცდილობს
თანამედროვეში იუმორის გრძნო-
ბის დადგენას ცნობილი ფრანგი
მწერალი მარსელ პანიოლი.

„მითხარი, რას ფიქრობ საკუ-
თარ თავზე, და გეტყვი რაც არა
ხარ“, — საკმაოდ პესიმისტურად
იუწყება ანრი ფრანსუა აზიელი.

„მითხარი, რა გსურს, და გეტყ-
ვი, რა გაქვს“, — წერს ონორე
დე ბალზაკი.

ილია ილფი კი, ეტყობა დიდი
პირადი გამოცდილების საფუძ-
ველზე იმ პირებთან ურთიერთო-
ბის დროს, რომლებიც გულგრილი
არ არიან სულიერ ფასეულობათა
მიმართ, კატეგორიულად აცხა-
დებს: „მითხარი, რა ეწოდება ამ
წიგნს, და გეტყვი, ვის მოპარე
ის“.

მკითხველს მივანდოთ თვითონ განსაჯოს, სწორ პასუხებს დასმულ
კითხვებზე რამდენად შეუძლია ჩვენს წინაშე გადამოწონ თანამე-
დროვის სული. პირადად ჩვენ დავუმატებდით კიდევ ერთ მნი-
შნალოვან პუნქტს: „მითხარი, როგორი ხუმრობა იცი, და გე-“